

BoerenNatuur geeft zienswijze op Provinciale Natuurbeheerplannen

Om het nieuwe Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) in te voeren hebben de Provincies een nieuw Natuurbeheerplan gemaakt. In het Natuurbeheerplan is voor elk perceel in de gehele Provincie aangegeven of en welke SNL-subsidies kunnen worden aangevraagd en aan welke nadere voorwaarden het natuurbeheer moet voldoen. De Provincies hebben hun Natuurbeheerplannen ter visie gelegd. BoerenNatuur heeft, in nauw overleg met de ANV's, op deze plannen gereageerd met een zienswijze.

BoerenNatuur heeft er in haar zienswijzen op gewezen dat het succes van agrarisch natuurbeheer in de eerste plaats afhankelijk is van het enthousiasme en de motivatie van de individuele beheerders. De Provincies zouden zich daarom moeten laten leiden door de gebruiksvriendelijkheid van SNL voor die beheerders.

“Vertrouwen in de beheerder” is het belangrijkste uitgangspunt van SNL voor professionalisering en kwaliteitsverbetering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Dit uitgangspunt wordt vertaald in een collectieve aanpak voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en de aanwijzing van ANV's als gebiedscoördinator. Friesland en Drenthe hebben zich door de hoge tijdsdruk beperkt tot een collectieve aanpak voor alleen weidevogelbeheer. Groningen en Flevoland hebben dat ook mogelijk gemaakt voor akkervogelbeheer. BoerenNatuur vraagt in haar zienswijzen om de mogelijkheden voor collectief beheer in 2010 uit te breiden tot alle vormen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Conform de bedoelingen van SNL beschouwen Groningen, Friesland en Flevoland de ANV's als gebiedscoördinator voor collectief agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De Provincie Drenthe heeft er vooralsnog voor gekozen om die taak bij Landschapsbeheer Drenthe neer te leggen. BoerenNatuur heeft hier tegen geprotesteerd.

De Provinciale Natuurbeheerplannen zijn onder grote tijdsdruk tot stand gekomen. Hierdoor zijn soms onvolkomenheden opgetreden. BoerenNatuur *lees verder op pagina 2*

WEIDEVOGELGEBIEDSPAN WAPSERVEEN

Stichting Boermarke Wapserveen is sinds dit voorjaar druk doende met het opstellen van een weidevogelgebiedsplan. Alle leden met een aflopend contract hebben aangegeven mee te willen doen in het nieuwe plan met een omvang van circa 200 hectare.

Een populaire maatregel onder de deelnemers is de bonte weiderand. De afgelopen jaren heeft de rand zich bewezen: er broeden vele tureluurs en andere kleine soorten. Voor de veehouders is deze rand goed in te passen. Gecombineerd met zwaardere maatregelen zoals kruidenrijk grasland en aanleg van plasdras wordt gewerkt aan een compleet plan. Hierin wordt ook aandacht besteed aan vogels als de leeuwerik, die het hier opvallend goed doet, en aan typisch Drentse vogels zoals de wulp.

De stichting vervult overigens een andere rol dan de verenigingen in de overige provincies. Anders dan elders is in Drenthe niet de vereniging gebiedscoördinator maar heeft Landschapsbeheer Drenthe deze taak toegewezen gekregen. Hoewel de Boermarke zeer te spreken is over de begeleiding door de medewerkers van Landschapsbeheer, had het bestuur dit toch graag anders gezien. De leden zijn immers de beheerders van het gebied, zij zouden hiervoor graag zelf de verantwoordelijkheid dragen. Een gemiste kans in de ogen van de Boermarke. 🌿

heeft er bij de Provincies voor gepleit om in nauw overleg met BoerenNatuur en de ANV's deze onvolkomenheden in kaart te brengen en te repareren. BoerenNatuur heeft onvolkomenheden geconstateerd in de beheerpakketten voor weidevogels, akkervogels en landschap en heeft voorstellen gedaan voor reparatie van deze pakketten.

Belangrijk aandachtspunt is ook de spelregels voor collectief weidevogel- en akkervogelbeheer. Die spelregels zijn nieuw voor zowel de Provincies als de beheerders. BoerenNatuur heeft gewaarschuwd de spelregels niet al te rigide toe te passen en ruimte te houden voor praktische invulling die recht doet aan lokale omstandigheden en die de natuurdoelen niet schaadt.

Alle zienswijzen van BoerenNatuur zijn op te vragen bij BoerenNatuur. 🌱

Stand van zaken SNL Fryslân

Sybe van der Schaar is bij BoerenNatuur één van de aanspreekpunten én belangrijke vraagbaak binnen Fryslân voor de operatie omvorming Programma Beheer naar een nieuw subsidiestelsel Natuur- en Landschap. "Mag ik beginnen met te verwijzen naar de website van BoerenNatuur (www.boerennatuur.nl) en de website www.sanl-fryslan.nl? Want daar is veel zo niet alle informatie voor de ANV's te vinden."

Op de vraag wat de huidige stand van zaken is, zegt hij; "Alle gebiedscoördinatoren in Fryslân zijn momenteel heel hard aan de slag met het collectief beheerplan en de bijbehorende mozaïekkaart. ANV's passen bij de intekendagen voor de mozaïekkaart verschillende werkwijzen toe: een aantal ANV's tekenen eerst de beheerwensen van de boeren en andere beheerders in en schrappen daarna het beheer in deelgebieden waar weinig vogels zitten. Andere ANV's tekenen op een gruttostippenkaart direct het beheer in in een straal van ca 300 meter rond een gruttostip." **Overzichtskaart op pagina 8.**

"In 90% van de gebieden loopt de gebiedscoördinator aan tegen de voorwaarden uit het Natuurbeheerplan, zo zegt van der Schaar. Daar corresponderen de eisen die worden gesteld aan het beheer niet met de praktijk. Voorbeelden hiervan zijn de normstelling t.a.v. de 1,4 hectare kuikenland per gruttopaar, de 100 hectare-norm en de aaneengeslotenheid daarvan, de dichtheid van 10 gruttopaar per 100 hectare of de normen ten aanzien van openheid en rust en het voorkomen van natuurlijke barrières. Op zich een goed te verdedigen beleid dat past bij de keuze voor robuuste weidevogelgebieden met kwalitatief goed beheer. Maar dat zorgt er in de praktijk voor dat de gebiedscoördinator in 9 van de 10 gebieden tegen deze bepalingen aanloopt. Alhoewel volgens het

GANZEN BLIJ MET STAD EN OMMELAND

Tijdens het Provinciaal Ledenoverleg Groningen overhandigde Alex Datema, voorzitter BoerenNatuur Groningen, het eerste exemplaar van de ganzenfoerageergebiedbordjes aan de voorzitter van vereniging Stad en Ommeland, Cor van Dijk. Stad en Ommeland maakte deze zomer gebruik van de 'ganzenbordenactie' van BoerenNatuur. De borden werken preventief voor bezoekers die ganzenfoeragegebieden binnengaan. Zij worden middels de borden erop gewezen dat toegang niet is toegestaan.

Eerder op de ochtend werd bij de familie Kooi in Onnen het eerste bordje op een paal geschroefd door Freerk Hoving, bestuurslid van Stad en Ommeland. 🌱

Natuurbeheerplan beargumenteerd afgeweken kan worden van deze voorwaarden, levert dit veel extra werk op. De krappe deadlines zetten daarnaast alles nog eens extra onder spanning. Maar dat is ook wel weer een uitdaging,” aldus van der Schaar.

“Er druppelen overigens ook al reacties van boeren binnen bij ANV’s naar aanleiding van de oproep in de regionale dagbladen van een paar weken geleden”, zo zegt hij. In die advertentie werden niet-leden van ANV’s die wel aan agrarisch natuurbeheer willen gaan doen, gevraagd zich te melden bij de ANV in hun gebied. “Dat is hoopgevend”. “Wat ook opvalt is dat je heel goed merkt dat boeren die nu meedraaien in 1 van de pilotgebieden van Nederland Weidevogelrijk of de Skriezeken Fryslân een enorme kennisvoorsprong hebben. Bovendien zijn ze eerder bereid om een wat zwaarder type beheer in te zetten. Nieuwe deelnemers kijken vaak eerst de kat uit de boom en vinden het toepassen van een kuikenstrook al heel wat.”

Hoe staan de ANV’s er nu voor in het proces naar het nieuwe stelsel? “Globaal ligt circa een derde van de ANV’s op schema voor het indienen van de Collectieve Beheerplannen voor 1 oktober, een even grote groep moet er nog flink aan trekken en naar schatting zal een resterend deel de plannen iets na begin oktober pas indienen. De deadline van 1 oktober is voor de provincie belangrijk omdat zij aan de hand van het ingetekende beheer inzicht krijgt in het benodigde budget, kortom het zijn spannende tijden”, zo besluit hij. 🍏

Zomerbijeenkomst “Bloemrijke akkers Drenthe”

Ruim 50 geïnteresseerden waren begin september aanwezig in cafe Onder de Hoge Dennen in Witteveen tijdens de zomerbijeenkomst van het project Bloemrijke Akkers Drenthe”. Jan Dommerholt, voorzitter van de Nederlandse Bijhouders Vereniging (NBV) schetste aan de hand van een powerpoint presentatie het belang van het houden van bijen en de rol van bloemrijke akkers hierbij. Er is vooral sprake van hobbyimkers, het aantal professionele imkers is inmiddels erg laag. De hobbyimkers zien het verhuren van hun bijenvolken voor bestuiving van de gewassen in kassen en voor de fruitteelt vooral als een vorm van bijverdienste. Er zijn circa 7.000 imkers, met circa 35.000 bijenvolken, het gemiddeld aantal bijen per volk is 40- tot 50.000.

EXPEDITIE BOERENLAND: 10 OKTOBER GEWEIDEHOF

Zaterdag 10 oktober ontdekt jong en oud de natuur dicht bij huis. Tussen 11.00 en 16.00 uur is in het Geweidehof in Garmerwolde (op een steenworp afstand van Groningen, aan de N360) een veelzijdig programma met allerlei verschillende activiteiten. Voor volwassenen en kinderen is er van alles te zien, te leren en te doen.

De hele dag zijn er volop activiteiten zowel binnen in de boerenschuur, als buiten in het veld:

Een greep uit het programma:

- veldlessen voor kinderen ‘waar wonen vogels’ en weidevogels
- lezingen over uilen, weidevogels, het houden van bijen, rietvogels en de grauwe kiekendief
- de wedstrijd ‘schilder het mooiste verenkleed’
- proeverij van Groninger steekproducten
- kookdemonstratie van traditionele Groninger mosterdsoep en een toetje van een oergraan
- springkussen
- kleurwedstrijd
- braderie
- knutselen
- excursies over boerenland met uitleg over agrarisch natuurbeheer
- allerlei spelletjes en quizen over natuur
- cavia’s, konijnen en geitjes
- timmeren van nestkastjes
- wedstrijd ‘strobalen werpen’
- demonstratie van het pellen van oude graangewassen
- ezeltje rijden
- Smullen van pannenkoeken die gebakken zijn van spelt, een oeroud graan.

Expeditie Boerenland wordt georganiseerd door de acht Groninger agrarische natuurverenigingen en BoerenNatuur onder de vlag van Grunn leeft! De agrarische natuurverenigingen zetten zich in voor het behoud én de ontwikkeling van de natuur op het boerenland. Zij zetten

Honingbijen zijn van groot belang voor de voedselvoorziening 10 % van deze som is mede afhankelijk van de bestuiving door bijen, dit komt neer op circa € 1 miljard. Het project “Bloemrijke akkers Drenthe” is dan ook een uitstekend initiatief dat navolging verdient elders in ons land” aldus Dommerholt.

Vervolgens vertoonde Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD) een kort filmpje waarin het technische gedeelte van het “water maken” werd belicht. In een enthousiaste mondelinge toelichting sprak Geertje Enting over: “water voor later” en benadrukte dat er sprake is van een “waterketen”. Dit wil zeggen dat de WMD gebruik maakt van zowel grond- als oppervlaktewater. In beide gevallen is het van groot belang dat de grond schoon blijft. “Wat er niet aan vuile stoffen in komt, hoeft je er later ook niet uit te halen” was haar credo. Bloemrijke akkers leveren hier een belangrijke bijdrage aan.

Evaluatie 2009

Voor de evaluatie was aan Jan Zoer, een van de deelnemers aan het project, gevraagd, of hij namens de deelnemers iets wilde zeggen over het project. Vervolgens werden verschillende vragen gesteld door

en aan de deelnemers en werden foto's getoond van de bloemrijke akkers. De akkers bevatten veel bloemen en trekken volgens de deelnemers veel aandacht van fietsers en wandelaars. Er werden ook positieve adviezen gegeven om het project nog meer onder de aandacht te brengen. Deze adviezen zullen de komende weken zo veel mogelijk uitgevoerd worden. Daarnaast werden er nog enkele opmerkingen gemaakt over het zaaizaad en de verstrekking van nieuwe informatieborden.

Dit najaar kunnen weer inschrijfformulieren worden aangevraagd voor deelname aan dit project. Deelnemers die eerder hebben meegedaan krijgen automatisch een inschrijfformulier thuis gestuurd.

...VERVOLG VAN PAGINA 3

zich in voor weide- en akkervogels, vlinders en planten etcetera en onderhoud en behoud van het landschap. Met de ‘expeditie Boerenland’ willen de verenigingen informatie geven over het landelijke gebied en laten zien waar ze zich mee bezig houden.

Expeditie Boerenland wordt op zaterdag 10 oktober gehouden op en rond Het Geweidehof (Geweide-weg 7, 9798 TA) te Garmerwolde, tussen 11 en 16 uur. De activiteiten zijn gratis. Meer informatie op www.grunnleeft.nl.

BOEKANBIEDING AKKERVogELS

Het aantal akkervogels in ons land neemt drastisch af, er zijn veel bedreigingen. Maar er zijn ook kansen. Boeren en vrijwilligers hebben aangetoond dat faunaranden werken. Om de mogelijkheden en de diversiteit aan akkervogels in beeld te brengen hebben een aantal partijen de handen ineen geslagen. Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied (SBNL), Werkgroep Grauwe Kieken-dief, Vogelbescherming Nederland, Instituut voor Natuur en Bosonderzoek Vlaanderen en Roodbont Uitgeverij ontwikkelden een inspirerend boek over akkervogels dat begin november verschijnt.

Het boek van 144 pagina's toont ruim 50 akkervogels. Daarnaast worden mensen die begaan zijn met akkervogels in korte reportages aan het woord gelaten. Hierbij komt hun passie aan de orde maar ook geven ze voorbeelden en tips over het

lees verder op de volgende pagina

Jan van Miltenburg (derde van links) leidt de genodigden rond over een gedeeltelijk afgegraven perceel

Eerste inrichting gebied door Stichting Dotterbloem smaakt naar meer

Stichting Dotterbloem is een samenwerkingsverband van de agrarische Natuurverenigingen Boer & Natuur ZWK en de Eendracht. Doelstelling van de stichting is landschapsbeheer in het Zuidelijk Westerkwartier op basis van de uitgangspunten van beide verenigingen.

Eind vorig jaar kon de Dotterbloem 20 ha grond aankopen en dit als particulier landschapsbeheerder te gaan beheren. De stichting heeft de afgelopen zomer hard gewerkt om de landbouwgrond in de EHS van het ZWK aan te pakken en ervoor te zorgen dat de natuur meer kansen krijgt. De percelen zijn hiervoor gedeeltelijk ontgraven en ook de waterhuishouding is aangepast. Het ontgraven is een manier om de 'nutriëntenrijke' toplaag kwijt te raken en ook ander plantensoorten, die beter gedijen bij een minder bemeste bovenlaag, een goede start en kans te geven.

De ingerichte percelen liggen verspreid over drie gemeenten:

- 2,8 ha in Wilgenpad in Boerakker in gemeente Marum
- 10,2 ha in Bombay Hoogemieden, in de gemeente Grootegast
- 6,7 ha aan de Matsloot in de gemeente Leek

Op de percelen aan het Wilgenpad in Marum en in Bombay Hoogemieden in Grootegast wil de stichting proberen de vegetatie te verbeteren en meer en zeldzamere plantensoorten een kans geven. Het perceel aan de Matsloot is speciaal ingericht voor de weidevogels.

Gladjes

Aan de uitvoering is een lang traject van overleg en onderhandeling vooraf gegaan. Gemeenten, provincie, de dienst Landelijk Gebied, het waterschap én het weer hebben allemaal hun steentje bijgedragen om het mogelijk te maken dat de uitvoering gladjes kon verlopen. De uitvoering zelf lag in de handen van Dotterbloembestuurder Jan van Miltenburg: 'We hebben de zomer als uitvoeringsperiode gekozen omdat in andere jaargetijden de terreinen zo

...VERVOLG BOEKAANBIEDING AKKEROGELS

stimuleren van het aantal akkervogels. Praktische informatie, aantrekkelijk vormgegeven; volgens de makers 'een must voor iedere akkerbouwer met hart voor akkernatuur.'

Omschrijving

Auteur: Koos Dijksterhuis, Foto-graaf: Hans Hut, Redactie: Ben Koks
Formaat: 21 x 21 cm, 132 pagina's,
ISBN 978-90-8740-060-6
Winkelprijs: € 19,95 (incl. 6% BTW)
Verschijningsdatum: ca. 1 november 2009

Aanbod voor leden van agrarische natuurverenigingen:

De winkelprijs van Akkervogels is € 19,95, maar leden van agrarische natuurverenigingen kunnen dit boek tot 1 november 2009 aanschaffen voor slechts € 15,- per stuk (incl. 6% BTW, excl. verzendkosten).

Hoe? Stuur een e-mail naar: info@roodbont.nl. Onderwerp: Actie Akkervogels ANV
En vermeld hierbij: ... exemplaren van het boek Akkervogels, de naam van de anv, uw naam en adresgegevens. Het boek (de boeken) met factuur worden dan direct na verschijning toegestuurd. Als u de bestellingen binnen uw vereniging bundelt krijgt u éxtra voordeel: vanaf 10 exemplaren betaalt u geen verzendkosten. 🌱

Ook de kraanmachinist vond het een leuke klus. Zo liet hij langs de slootranden die werden afgegraven diverse bloemsoorten (waaronder de Dotterbloem) staan. Ook hij had oog voor natuurwaarden.

drassig kunnen zijn en soms zo slecht begaanbaar dat het onmogelijk is er met een kraan graafwerkzaamheden te verrichten. We gokten op mooi weer en dat hebben we deze zomer voldoende gehad, zodat alle werkzaamheden in één keer konden worden uitgevoerd”

Eind augustus heeft een aantal bestuurders en ambtenaren van de Provincie Groningen en de gemeenten Grootegast, Leek en Marum het resultaat bekeken van de werkzaamheden die de stichting Dotterbloem de afgelopen zomer heeft uitgevoerd.

Goede partner

Een van de genodigden was gedeputeerde Hollenga die in zijn speech de bestuursleden van Dotterbloem bedankte voor hun inzet: “De Provincie Groningen wil graag met Particulier Natuurbeheer aan de slag. Zo’n collectief van particulieren, zoals de Dotterbloem, dat zich inzet voor de natuur, is ook voor de Provincie een goede partner’.

Stichting de Dotterbloem rekent op meer en is in elk geval klaar voor de volgende klus. 🌱

Werkconferentie “Natuurlijk lukt het! Met meer boeren als natuurondernemer”

Op 12 oktober as organiseren het ministerie van LNV en LTO Nederland samen de werkconferentie “Natuurlijk lukt het! Met meer boeren als natuurondernemer”. Locatie: Fort Voordorp, Groenekan, Utrecht. Het inrichten en het beheer van (nieuwe) gebieden voor natuur, landschap en recreatie is van grote maatschappelijke betekenis. Te denken valt aan biodiversiteit, rust en ontspanning en de plattelandseconomie. De realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Recreatie om de Stad (RodS) zijn in dit kader belangrijke opgaven. *vervolg op pagina 7*

AGENDA

Provinciaal ledenoverleg BoerenNatuur Friesland op donderdag 1 oktober 2009. Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Landbouwhuis, Drachten.

Kernteam BoerenNatuur Drenthe op maandag 5 oktober 2009.
Aanvang: 20.00 uur
Locatie: Meursinge in Westerbork

Werkbezoek provincie Drenthe aan BoerenNatuur op vrijdag 16 oktober 2009. Aanvang: 13.30 uur. Locatie: Zalencentrum Hingstman in Zeijen

Weidevogelkennisdag Friesland op maandag 26 oktober 2009.
Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Glinstra State in Burgum
Onderwerp: grensverleggend weidevogelbeheer

Bestuursvergadering BoerenNatuur op maandag 2 november 2009.
Aanvang: 9.00 uur
Locatie: Landbouwhuis, Drachten

Akkernatuurdag BoerenNatuur op donderdag 12 november 2009.
Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Meursinge in Westerbork

Algemene Ledenvergadering op maandag 14 december 2009.

In een gezamenlijk project hebben LTO en LNV vanuit de praktijk verkend hoe de deelname van boeren aan agrarisch- en particulier natuurbeheer in de EHS- en RodS-gebieden kan worden vergroot? Wat moet er gebeuren zodat boeren hun kansen grijpen. Deze gezamenlijke verkenning is mede geïnspireerd door een aantal boeren,

die met passie bezig zijn het beheer van natuur en landschap in hun bedrijfsvoering op te nemen. Resultaat is een rapport met adviezen en aanbevelingen voor alle betrokken partijen. Het rapport wordt in de vorm van een boek gepresenteerd door minister Verburg van LNV en Tammo Beishuizen namens LTO Nederland.

Vertegenwoordigers van ANV's zijn van harte uitgenodigd om tijdens de werkconferentie op 12 oktober mee te denken en te praten.

Het programma ziet er als volgt uit:

10.00 uur	Inloop
10.15 uur	Opening
10.30 uur	Presentatie door actieve natuurondernemer
10.50 uur	Start van 3 rondes werksessies rondom diverse thema (na aanmelding ontvangt u hier informatie over) tijdens de verschillende pauzes is er ruimte voor netwerken, infomarkt bezoek en lunch.
15.40 uur	Bestuurlijk debat over de conclusies van de werksessies (minister Verburg is aanwezig (in principe als toehoorder)
16.45 uur	Informeel gesprek van de minister met voorbeelboeren, daarna officiële presentatie van het rapport "Natuurlijk lukt het! Met meer boeren als natuurondernemer"
17.15 uur	Afsluitende borrel

U kunt zich nog aanmelden door zo spoedig mogelijk een e-mail te sturen naar simone.mink@wingwageningen.nl of per telefoon via 0317-465202. 📞

Klik hier om u af te melden voor de nieuwsbrief.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van:

BoerenNatuur

Postbus 186

9200 AD Drachten

T 088 - 888 66 77

F 088 - 888 66 70

info@boerennatuur.nl

www.boerennatuur.nl

Productie:

projecten

Coördinatie en eindredactie:

Bianca Domhof

Vormgeving:

Helma te Velde

Aan dit nummer werkten mee:

Liesbeth de Haan

Johannes Hellema

Sybe van der Schaar

Johann Schulte

Nerus Systema

Fotografie:

Stichting De Dotterbloem

Johannes Hellema

Helma te Velde

Bianca Domhof

agrarisch natuur- & landschapsbeheer

BOERENNATUUR

Postbus 186, 9200 AD Drachten

T 088 - 888 66 77

F 088 - 888 66 70

info@boerennatuur.nl

www.boerennatuur.nl

Gebiedscoördinatie Weidevogelbeheer Fryslân

Schaal: 1: 300.000

Datum: september2009

Legenda

● Steden >7000 inwoners

Agrarische Natuur Verenigingen

Nummer, Naam_ANV

- 01, VANL De Alde Delte
- 02, Coöperatie 't Böttlân U.A.
- 03, Ver. Ganzenopvang en Weidevogelbeheer De Fjûrlannen
- 04, Agr. Natuur- en Milieu Vereniging Gagelvenne
- 05, Vereniging Guozzekrite
- 06, De Noardlike Fryske Wâlden
- 07, Ver. agrarisch natuurbeheer Oer de Wjuk
- 08, Boerenbelang Schiermonnikoog
- 09, ANV De Súdwesthoeke
- 10, Agrarisch belang Terschelling
- 11, VANL De Tjongervallei
- 12, Ver. Agrarisch Natuurbeheer Tusken Boarn en Swette
- 13, Ver. Agr. Natuurbeheer Tusken Skarren en Marren
- 14, ANV Tusken Sleatergat en Wellesleat e.o.
- 15, Ver. Agr. Natuurbeh. Tusken Tsjûkemar en Tsjonger
- 16, VANL Weststellingwerf
- 17, VANGAmeland
- 18, ANV Fûgelfrij
- 19, ANV De Greidhoeke
- 20, Ver. Agrarisch Natuurbeheer Tusken Mar en 't Reit
- 21, Ver. Guozzenbehear Kuststripe
- 22, ANV Om'e Koaien
- 23, ANV Tusken Marren en Fearten
- 24, Bosk en Greide
- 25, VANL Grien Brongergea
- 26, ANV Gooiumpolder
- 27, BoerenNatuur
- 28, WTL Beheer

0 2.550 5.100 10.200 15.300 20.400 Meters

provinsje fryslân
provincie fryslân

